

12. Collins F.S., McKusick V.A. Implications of the Human Genome Project for medical science // JAMA. 2001. Feb 7. Vol. 285. № 5. P. 540 – 544.
13. Mahowald M.B., Verp M.S., Anderson R.R. Genetic Counselling: Clinical and ethical challenges // Ann. Rev. Genet. – 1998. – Vol. 32 – P. 547 – 549.
14. Sharma H.C. et al. Applications of biotechnology for crop improvement: Prospects and Constraints // Plant Sci. – 2002. – 163. – P. 381 – 395.

ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ ВЕГЕТАТИВНИЙ ГОМЕОСТАЗ У ДІТЕЙ, ПРОЖИВАЮЧИХ В ЗОНІ РАДІАЦІЙНОГО КОНТРОЛЮ УКРАЇНИ

*Макац Д.В., Чайка І.О.
Вінницька філія державного підприємства
Український науково-дослідний інститут медицини транспорту
МОЗ України,
співпрацюючий центр ВООЗ,
Вінницький ДПУ імені Михайла Коцюбинського*

Правовою базою функціонально-екологічного моніторингу являється державна програма “Порушення вегетативного гомеостазу у дітей що проживають в регіонах радіаційного контролю України, засоби його біоенергетичної оцінки і біоактиваційного реабілітації”, що виконується нами за Дорученням КМ України від 01.06.1999р. № 12010/87. Згідно Постанови КМ України від 29.08.1994р. № 600 в Україні діє класифікація, що поділяє державу на „умовно чисту зону”, зони за ДОЦЗ-ПРВМОЗ (дозою опромінювання щитовидної залози, що перевищує рівні встановлені МОЗ України), ЕЕДОЛ (ефективною еквівалентною дозою опромінювання людини), СЕФ (соціально-економічним чинником) та ЗГДВ (зону гарантованого добровільного відселення).

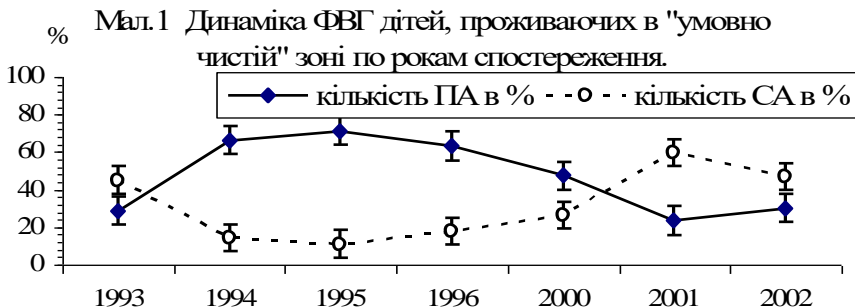
Предметом нашої уваги стала динаміка функціонального вегетативного гомеостазу (ФВГ) дітей, які на протязі 1993-2004рр. періодично (в літні місяці) обстежувалися і проходили курс біоактиваційної реабілітації в умовах санаторно-курортного оздоровлення. Основою функціонального обстеження був засіб біодіагностики ФВГ (по В.Макацу), дозволений до використання РПК „Нова медична техніка і нові засоби діагностики, профілактики і реабілітації” МОЗ України (пр. №1.08-01 від 11.01.94р.). Комп’ютерний аналіз проведений по матеріалам обстеження 16.420 дітей. Результуючим показником являвся коефіцієнт ФВГ, який указував на взаємозалежне співвідношення симпатичної (СА) і парасимпатичної (ПА) активності вегетативної нервової системи. Узагальнюючий аналіз свідчить.

1. Динаміка статеві-вікових показників ФВГ говорить про спільну і вірогідну спрямованість вегетативних реакцій у дітей, незалежно від статі, віку і регіону проживання. Кількість випадків його функціональних відхи-

лень (парасимпатична і симпатична спрямованість) по всіх регіонах спостереження не має вірогідних відхилень. При цьому однотипна спрямованість вегетативних змін виявлена і у дітей, проживаючих в „умовно чистих регіонах” (мал.1). Це однозначно свідчить, що практично вся територія України потерпіла від радіаційного удару ЧАЕС; прогнозована залежність вегетативних порушень від регіону проживання в Україні має відносне значення; все дитяче населення держави потребує систематичного амбулаторного моніторингу (функціонального вегетативного контролю) по затвердженій КМУ програмі (доручення №12010/87).

2. Починаючи з 1993 р. до 2000р. в структурі ФВГ дітей всіх груп спостереження відмічався ріст кількості випадків парасимпатичної переваги і паралельне зменшення симпатичної активності, що обумовило домінацію пригнічення адаптаційно-трофічних механізмів, вегетативний дисбаланс і прогнозований розвиток функціональної і хронічної патології. Про це ж свідчило зменшення кількості задовільних показників ФВГ. Аналогічна вегетативна реакція спостерігалася і у дітей, проживаючих в регіонах радіаційного контролю за ДОЩЗ-ПРВМОЗ, ЕЕДОЛ і СЕФ. При цьому, перевага парасимпатичної активності ФВГ сягала 68,2-71,1% всіх випадків спостереження.

3. В 2000р. нами вперше зафіксована позитивна вегетативна динаміка, яка проявилася збільшенням кількості випадків вегетативної рівноваги у потерпілих дітей. Указана динаміка спостерігалася практично по всіх зонах проживання обстежених. При цьому слід звернути увагу на те, що по групам систематичного контролю (роки спостереження і терміни біоактиваційної реабілітації) в 2001г. вперше були отримані неочікувані нами дані про початок позитивної вегетативної динаміки – вірогідному зменшенню кількості випадків парасимпатичної і збільшенню випадків симпатичної активності (мал.1).

Неочікуваною з'явилася перевага кількості дітей з підвищеною симпатичною активністю ФВГ в 2001р. (мал.1). Остання на нашу думку однозначно свідчить про нормалізацію процесу реадаптації до одного із найактивніших (і найнебезпечніших) генетичних чинників – радіаційного. Хоча механізми явища на сьогодні недостатньо зрозумілі, означена ситуація вимагає прискіпливої уваги і державної фінансової підтримки Програ-

ми, яка, на жаль, і дотепер виконується в межах ініціативних можливостей окремих ентузіастів.

Література

1. Макац В., Нагайчук В., Макац Д. Основи біоактиваційної медицини (відкрита функціонально-енергетична система біологічних об'єктів) // Вінниця, 2001, 325 С.

УПРОВАДЖЕННЯ ГЕНЕТИЧНО МОДИФІКОВАНИХ РОСЛИНИ – СУЧАСНА ПРОБЛЕМА БІОЕТИКИ

Онiпко В.В., Максименко Н.Т.

Полтавський ДПУ імені В.Г. Короленка

Біоетика – міст у цивілізоване майбутнє. Трансформуючи вислів засновника міждисциплінарного напрямку В. Р. Поттера, який, власне, і запропонував такий термін, можна визначити цей новий простір етичного мислення і діяння. Дійсно, вперше до наукового вжитку поняття “біоетика” було запроваджене американським лікарем онкологом, дослідником-біохіміком Вісконського університету В.Р. Поттером у монографії «Біоетика – міст у майбутнє»[2]. У своїй широковідомій праці наголошує, що “людству абсолютно потрібно нова мудрість, про те, як використовувати знання для виживання людини та покращення її життя. Яку він називав “Наукою виживання”, що є поєднанням біологічного знання та загально людських цінностей. Біоетика Поттера спиралася на екологічні реалії ХХ століття і власне виступила, як соціальне та наукове завдання для людства на шляху розв’язання глобальних екологічних проблем[1].

Україна належить до держав, де розвиток біологічної етики, як наукової і суспільної програми отримує державну підтримку. Ідеї біоетики вже тривалий час цікавили фахівців, проте поштовх щодо їх усвідомлення та втілення належить саме відомому київському вченому, академіку НАН і АМН України, віце-президенту АМН України Юрію Іллічу Кундієву, який вважає, що безпека людини в умовах сучасного виробництва і, насамперед, хімічного пресингу, часто-густо, поза пересторогами біоетики, виглядає ілюзорно. Саме тому у 1992 році, з ініціативи Ю. І. Кундієва у межах інституту було створено галузевий комітет з біологічної етики.

Наприкінці минулого століття біологія досягла таких вершин, що людина вже починає втручатися у “свята святих” всього живого. З лабораторій біотехнологічних компаній на сільськогосподарські угіддя вийшли створені без застосування класичних селекційних методів генетично модифіковані пшениця, кукурудза, рапс, картопля, соя, рис, тютюн. Що принесуть такі досягнення людству? Чи не доведеться нащадкам жалкувати через них так само, як за непередбачені свого часу наслідки “великої хімії”, ядерних випробувань, огріхів атомної енергетики? Генетично модифіковані рослини (трансгенні, ГМ-рослини), не є природними формами.